

Hasan Ata / Gul Gedaýy

Category: Kitapcy, Taryhy şahslar
написано kitapcy | 21 январа, 2025
Hasan Ata / Gul Gedaýy

HASAN ATA

Aslyny dört çaryýarlaryň biri Hezreti Osman razyallahu' anhyň öwlatlarynyň ilkinjisi Abdulla Ekberden alyp gaýdýan, halkymyzyň arasynda Gözli Ata ady bilen tanalýan Hasan Ata (Gul Gedaýy) 12-13 asyrlarda häzirki aramgähi bina edilen gadymy Maňgýşlak ýaýlasýnda ýaşap geçendir. Ol ylmy yrfany we tarykat esaslaryny beýik Türküstan welisi Hoja Ahmet Ýasawydan, şonun ýalyda döwrün görnükli pirleri Şyh Nejimeddin Kubradan, Hekim Atadan (Gul Süleyman Bakyrşadan) öwrenip dowam edýär.

Beýik tarykata eýeriji Gözli Atanyň ady meşhur pir Zeňni Atanyň silsile ýazgysynda möwjutdyr. Bar bolan çeşmelere görä onuň magryfetine, gelejekde keramat we mugjyza sahyby boljakdygyna ynanan Hoja Ýusup Hemedanynyn söýgüli sopusy Hoja Ahmet Ýasawy öz talyplaryny synaga salan mahaly özünin hikmet we gudrat hasasyny Mangyşlaga tarap gönderýär we olara hasanyň hak eýesiniň ''Mangyşlagyň Hasany'' Muhup ibn Hasan (Gözli) Atadygyny aýdýar. Bu Gözli Atanyň beýik piriň tarykatyny dowam etdirijilerden boljakdygynyň beýannamasydyr.

Gözli Ata–Hoja Ahmet Ýasawydan zahyr ylymlaryny, onuň talabalaryndan bolan Zeňni Atadan bolsa batyn ylymlaryny öwrenýär. Ol özüniň görkezen mugjyza – ýardamy hem haýyr – dogasy netijesinde Maňgýşlagyň şol wagtky hökümdary, orta ýüzüň wekili Janybek hanyň gyzy Aksuluwa (Aksynly enä) öýlenýär. Olardan üç ogul: Nur Ata, Omar Ata, Ybyk Ata (Ybraýym Ata) we iki gyz Akbibi hem Aýsuluw dünýä inýär. Häzirki wagtda bu uly öwliýä Gözli Atanyň nebereleri dünýäniň dürli künjeginde ýaşaýar. Olar dört çaryýarlaryň biri Osmana berilen ''ata, ulla'' ýagny, ''ylym atasy'' tahallusynyň manysyndan alynan ''Atalar'' taýpasyndandyr. Häzirki

'atalar'' öz nesil ýazgysyny Gözli Atadan bári ykjam dowam edip gelýärler. Atalaryň Şejere ýazgysyna dünýäniň her ýerinde ýaşayan tire wekillerinde gabat gelmek bolýar we bu Neseptomanyň hakykatdygyny dürli döwürlerde goýulan dürli möhürler tassyklaýar.

Gözli Ata öz döwrüniň görnükli welisi, beýik magryfet eýesi, alym, şahyr, ''dyrnakda älem görüji'' we ''Hakyň ylmyny halka ýaýyýy'' beýik pirdir.

Ruhlaryna el-Fatiha!

■ Rowaýat

Hoja Ahmet Ýasawy synag üçin hasasyny oklan ýeri Mangyşlaga düşensoň Gözli Atany şol ýere nesiliňi ýaýrat diyip ugradýar. Her ýere geleninde öz keramatyny görkezýär.

Maňgýşlagyň hökümdary düýş görýär. we düýşünde Hasan Atanyň şol ýere barjagy hem gyzy Aksuluwy bermelidigi ayan bolýar.

Hasan Ata olaryň obasyna baranda bir gyz çörek bişirip dur. Bulam ondan suw sorýar. Gyz suw ýerine aýran hödürleýär. Aýrany içen Hasan Ata gaby yzyna uzadyp çeşmäňe bereket diýeninde, gyzyň eline baran gap ýene öňküsi ýaly doluluygyna barýar.

Bu ýagdaýy geň gören gyz kakasyna habar berýär. Bir gedaýyň suw sorany ol hem aýran berip, içeninden soň ýene '' çeşmäňe bereket'' diýeninde gabyň dolandygyny aýdýar.

Hökümdar şol ýat adamy getirmeklerini talap edýär.

Düýşünde göreniniň şol gyzyny bermeli adamdygyny duýýar. hem Hasanda bir keramatyň bardygyny syzyp oňa gyzyny nikalap bermekçi bolýar.

Gyzy bir ötegçä özüni bermekçi bolýan kakasyndan gaty görüp ýüzüni kesä sowýar. Şol wagt hem gyzyň boýny towlan tarapyna doňup galýar. Gyzyn içinden eden pikirleri aýan bolup oturan Gözli Ata gyzyň boýnuna elini degirer degirmez boýny öňki ýaly düzelýär. hem keramaty şol ýerde aýan bolýar.

Gözli Ata hökümdaryň buýrugyny ýerine ýetirip onun gyzy bilen nikalaşýar. emma ony aýaly höküminde kabul etmeýär.

Gyzy öýlerine gaýtarylyp getirilenden soň gyzyny Gözli Atanyň

aýal höküminde kabul etmedigini bilen baý Gözli Atadan sebäbini sorayar. Onda Gözli Ata oña ,, meniň derejäme ýetsin, ýedi gapa dilegçilik etsin'' diyip şert goýýar. Gyz bu şerti ýerine ýetirýär. Soň Gözli Ata gyzy täzedan nikalap alýar.

Şondan soň Gözli Atanyň hyzmatynda bolýar.

Gözli Ata günde '' dyrnagynda dünýäni '' görmek ukybyna eýe bolansoň her gün seredip görüp biler eken. Emma bir gün dyrnagyna seretse hiç zat görünmändir.

Muňa geň galan Gözli Ata maşgalasyna bu ýagdaýy aýdýar. Aksuluw ene bolsa Gözli Atanyň öňünde dyzyna çöküp aglamaga başlaýar. '' Men her zaman täretli gezerdim, Sana çay berjek bolsamda hokman täret alardym, emma şu gün çay diýip gaty gysaňsoň täret alyp ýetişmedim, belki sebäbi şoldyr'' diýýär.

Onda Gözli Ata özüniň derejesinde halal maşgalasynyň payy bardygyny nygtap, Aksynly mama hormat bildirip

'' Maňa zyýarata gelenler ilki saňa zyýarat ederler'' diýip nesihat edýär. Şeýle nesihatyny tutup häli häzirlerem zyýarata baran adamlar ilki Aksynly mamanyň guburyň zyýarat edýärler.

Aksuluwuň Aksynly adyny almagyda elmydama öz ýanyoldaşyna täretli halal hyzmat edenliginden galypdyr diyip halk içinde rowaýat bar.

Taryhy şahslar